

# Rituele depots

## Erfgoed en afval

Gerard Rooijackers

gastarchivariaat  
Historisch Centrum Overijssel  
Zwolle



Koningin Beatrix neemt een depot van de Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval (COVRA) te Vlissingen op 30 september 2003 in gebruik. Radioactief afval is in feite nationaal erfgoed.

# Inhoudsopgave

	<b>Woord vooraf</b> _____	7
	Het gastarchivariaat door Arie Slob	
<b>1</b>	<b>Radioactief erfgoed</b> _____	9
	Een oranje afvaldepot   Opvraagbaar afval   Kernafval als ongewild erfgoed   Ritueel   Depot   Ritueel depot   Bewaren	
<b>2</b>	<b>Best practice uit Egypte</b> _____	15
	Transmissieketens van informatie   Egyptenaren van de Lage Landen   Depots als landmarks   Monumentaal markeren: hunebed Duvelskut   Tijdcapsules	
<b>3</b>	<b>Hazardscape &amp; wastescape</b> _____	21
	Uitgestelde ontmanteling   Wunderland Kalkar   Niet kunnen slopen, wel willen vergeten   Een NSB-graf te Roermond   De muur van Mussert	
<b>4</b>	<b>Heilige putten</b> _____	29
	Gevaarlijk afval in vergetelputten   Van het voetstuk in beeldenstormen   Anonieme skeletten worden heiligen	
<b>5</b>	<b>Het ritueel depot van een lokale samenleving</b> _____	33
	Museale vergetelput   Lage omloopsnelheid   Liefdesslotjes aan bruggen   Het depot als sprekende architectuur / Mastenbroek onvangbaar in flesjes	

- 6 De act van de vondst** \_\_\_\_\_ 41  
Erfgoed verdraagt geen anonimiteit | Het verleden een gezicht geven |  
Van bodemvondst naar bodemdepot | Het DNA van Oldenzaal | Schokker  
beenderen ritueel herbegraven
- 7 Erfgoed maakt kwetsbaar** \_\_\_\_\_ 51  
Lijkenzak | Achilleshiel van identiteit | Nachtwacht in mergelgrot |  
De Rijkskluis in het Overijsselse Paasloo
- 8 Ordelijk weggooiden als strategie** \_\_\_\_\_ 57  
Geen snipperdagen in het archief | Archieven als symbolische krachtcentrales |  
De provinciale Bibliotheek van Overijssel | Verspreide fragmenten
- 9 Erfgoed en de notie van verlies** \_\_\_\_\_ 63  
Aantasting van culturele eigenheid | Genetisch erfgoed | Ark van Noach op  
Spitsbergen | Depots van rituelen
- 10 Een bureau wordt erfgoed** \_\_\_\_\_ 69  
Objecten en hun crisismomenten | Een gemusealiseerde totem als  
erfgoedmagneet | Levenskluis | Bijgaven in de kist
- 11 Het circuit der objecten** \_\_\_\_\_ 75  
Onvervreemdbaarheid en identiteit | Anonieme vervreemdbaarheid | Afval  
transformeert tot erfgoed | Geheugen als status | Bewaren en terugvinden in  
het dierenrijk
- 12 Snackbar Van Gogh** \_\_\_\_\_ 83  
Oren naar hoge en lage cultuur | Een postmodern calvarielandschap |  
Aardappeleters als heiligschenkers

<b>13</b>	<b>Sprekende reliëken</b> _____	88
	Contextwisselingen   De memoriefunctie van kerken   Vergeten dan wel vergaan   Geen reliëk zonder ritueel depot   Kerkelijke memoriefunctie: beeld in beeld   Een sprekende reliëk	
<b>14</b>	<b>Sacrale schatkamers</b> _____	98
	Verbeteren dan wel verbranden of begraven   Metafoor van de doos   Heilige rommel als geheugenobject   DePot van Boijmans: collectiegebouw als open depot   Collectiecentrum Nederland in Amersfoort   Kolleksjesintrum Fryslân in Leeuwarden   Geen afval maar kostbaarheden   Votiefgeschenken   Bouwoffers	
<b>15</b>	<b>Verstopt en gevonden</b> _____	110
	Raadselachtig sloophout   Outsider heritage   Vergeten erfgoed als tijdcapsule in steenkolenmijnen   Kogge te Kampen niet vergaan	
<b>16</b>	<b>Een dementerende overheid</b> _____	120
	Een informatiehuishouding van Jan Steen   Een digitaal informatie-infarct   Een kluwen privacy-gevoeligheid   Vergeten wordt digitale data fataal   De vraag of dat erg is	
	<b>Verantwoording</b> _____	126
	<b>Over de auteur</b> _____	127
	<b>Colofon</b> _____	128



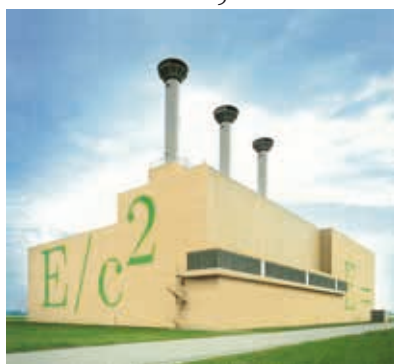
2003



2023



2043



2063



2083



2103

Het Hoogradioactief Afval Behandelings- en Opslaggebouw (HABOG) zal van 2003 tot 2103 telkens in een lichtere kleur geschilderd worden. De warmteproductie van de hier opgeslagen glas-canisters met radioactief afval neemt in honderd jaar sterk af. In 2103 zijn de opslagbuizen voldoende afgekoeld om naar een eindberging te worden overgebracht. De muren van het depot zijn dan wit, zodat de formules steeds duidelijker zichtbaar worden. Project *Metamorfose, 2003-2103*. De HABOG werken door William Verstraeten in opdracht van COVRA.